הפגישה: חוקית בהחלט!

„ט יימס" של זונדרן קרא לה „פגי־שה היסטורית". אבל בישראל היו מי שהתייחסו אל פגישתו של אורי אבנרי, עורך העולם הזה ויו"ר המועצה הישראלית למען שלום ישראלי־פלסטיני עם יאסר ערפאת, יו"ר אש"ף, כאל עבירה פלילית ובגידה במולדת.

הממשלה הטילה על מ"מ היועץ המיש־פטי להחליט אם לפתוח בחקירה נגד אב־נרי, כדי להגיש נגדו תביעה פלילית. נציגו המישפטי של העולם הזה, עורך־הדין אמנון זיכרוני, נפגש השבוע עם מאיר גבאי, ושטח בפניו את הנימוקים המישפטיים־ציבוריים נגד תביעה וחקירה מישטרתית.

להלן תוכן הדברים:

אבנרי נפגש עם נציג אש"ף בלונדון, סעיד חמאמי, כבר ב־1974. הוא הודיע מיד על פגישתו זו למי שהיה אז ראש־הממשלה, יצחק רבין, וכן ליגאל אלון, שר־החוץ, ולחיים צדוק, שר־המישפטים.

רבין ביקש אז שאבנרי ייפגש עם מי שהיה אז ראש שירות־הביטחון־הכללי, אברהם אחיטוב, להתייעצות על כך. ב־שיחה זו הסביר ראש־השב"כ לאבנרי כי מצד השירות אין כל מניעה להמשך ה־פגישות, בתנאי שלא ייעשה דבר במחת־רת. כלומר, כי לא תהיינה פגישות־סתר ולא ידובר בצופן. גם אז הדגיש ראש ה־שב"כ כי אש"ף הוא אויב, על כל המש־מע מכך לגבי חוק־העונשין, אך לא ראה מניעה להמשך הפגישות.

המגעים נמשכו והתרחבו, בעיקבות אבנרי החלו גם האלוף (מיל') מתי פלד, לובה אליאב, יעקב ארנון, מאיר פעיל ויוסי אמיתי להיפגש עם אנשי אש"ף, שבראשם עמד מאז 1976 עיצאם סרטאווי.

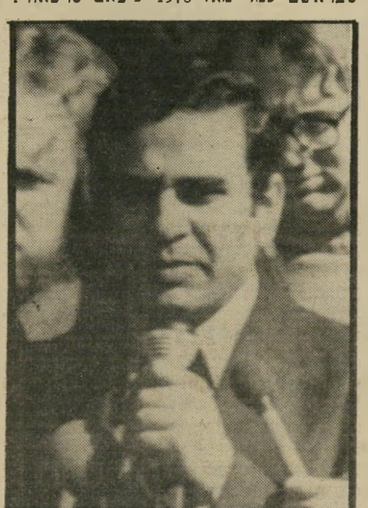

סעיד חמאמי
„הכל בסדר!"

ראש־הממשלה, מנחם בגין, היה מודע לפגישות אלה ולנסיונות־העזרה של אב־נרי. במסיבה שנערכה בירושלים לרגל צאת ספרו של נקדימון, בירך את אבנרי ב„יישר כוח" על מאמציו אלה למען השבוי.

לאחרונה פירסם אבנרי כי בהיותו חבר־כנסת, ובשיתוף־פעולה עם סרטאווי, נב־דקה האפשרות לקיים פגישה של מישל־חת־שלום ישראלית עם המועצה הלאו־מית הפלסטינית בדמשק. כל גורם רשמי לא התריע על פירסום דברים אלה.

מטרות המגעים עם אנשי אש"ף פורס־מו גם הן. נעשו נסיונות להשפיע על אירגון זה להכיר בישראל ולחדול מפיגו־עים. בעיקבות פגישות אלה אף שינה אש"ף את עמדתו, ובמהלך המגעים היתה החלטה של המועצה הלאומית הפלסטינית עם לפעם דווח עליהן גם בעיתונות. ב־אחד בינואר 1977 התפרסם קומוניקאט משותף של מתי פלד וסארטווי על הפגי־שות הללו, והודעה על כך נמסרה לעי־תונות העולם וישראל.

מדינת־ישראל אף ניסתה להיעזר בקשרים שנוצרו במגעים אלה, כדי להחזיר לישראל את השבוי אברהם עמ־רם, ואת גוויות חללי מיבצע־ליטאני. אחד מראשי השב"כ פנה אז אל אורי אבנרי, בשליחות שר־הביטחון עזר וייצמן, וב־קש ממנו להפעיל את קשריו כדי לעזור בהחזרת השבוי. עורך־הדין אמנון זיכ־רוני נסע אז כמה פעמים לתוץ־לארץ על חשבון השב"כ, כדי לקיים מגעים כאלה.

הפגישה היחידה שנערכה לבסוף בין ערפאת לאישיות ישראלית היתה הפגישה עם אבנרי במערב ביירות, בימים אלה. אבנרי יצא לביירות כיעיתונאי ישראלי, מלווה על־ידי קצין, נציגו של דובר־צה"ל. הוא הצהיר מראש על כוונתו לש־הות בביירות במשך שלושה ימים ולהי־פגש עם גורמים פוליטיים. נאמר לו: „אנו מלווים אותך עד ביירות, ושם תע־שה מה שאתה רוצה."

אבנרי התקשר בביירות עם אישים שו־נים, כגון פיאר ג'מייל, בשיר ג'מייל וואליד ג'נבלט, כדי להיפגש עימם.

ממלונו, ובצירה גלויה, התקשר אבנרי טלפונית למשרדיהם של אישים אלה ושוחח עם לישכותיהם. משם גם טילפן ל־סרטאווי בפאריס, וקיבל ממנו את מיס־פר־הטלפון העדכני של לישכת ערפאת. אחרי שאושר לו בטלפון ראיון עם ראש אש"ף, יצא אבנרי, מלווה בשתי העיתו־נאיות, שרית יישי ועונת סרגיסטי, לפגי־שה.

במהלך הפגישה, שכולה הוקלטה על־ידי אבנרי, לא נותר ערוך העולם הזה אף רגע אחד לבדו עם מנהיג אש"ף, אף שהדבר הוצע לו. בכל שלבי השיחה נכחו שרית יישי ועונת סרגיסטי. חלקה של השי־חה צולם והוסרט עבור הטלוויזיה הגר־מנית ביוזמת אבנרי.

אבנרי ושתי העיתונאיות ניצלו את ה־שיחה גם כדי להיפגש עם השבוי היש־ראלי אהרון אחיעז, והביאו דרישת־שלום ומיכתב ממנו למישפחתו. הם גם ערכו סעיף זה נמצא בפרק בחוק־העונשין ה־קרוי „ביטחון המדינה, יחסי־חוץ וסודות רשמיים," בסימן העוסק בריגול.

אין אבנרי מבכחיש, כמובן, כי נפגש עם ערפאת. אך גם ללא הסבר מפורש מצידו ברור לכל מי שצפה בטלוויזיה וקרא את תמליל הראיון, כי מטרת הפגי־שה היתה עיתונאית. הפגישה נערכה ב־אופן גלוי, ולעיני צופים, ולא היה בה כל אפשרות לריגול, גילוי סודות רשמיים או פגיעה כלשהי בביטחון־המדינה.

הסברו של אבנרי הוא סביר ביותר. די־עותיו הפוליטיות נכתבו ופורסמו בהזדמ־נויות רבות, הן בהעולם הזה והן בראיו־נות עם עיתונים זרים. פגישותיו הקודמות של אבנרי עם נציגי אש"ף השונים גם הן היו גלויות, ופירסמו ברבים. הוא נטל איתו לפגישה זו שתי עיתונאיות נוספות, וצוות־טלוויזיה זר.

הפרשנות המישפטית אומרת כי כדי שפגישה כזו תהווה עבירה על החוק, היא צריכה להיעשות שלא בתום־לב, ומתוך כוונה לפגוע בביטחון־המדינה. כוונתו של אבנרי היתה להשיג ראיון עיתונאי בנוש־אים המעניינים ברגע זה כל אדם במדינת־ישראל, ואולי בעולם כולו, ברוח חופש העיתונות והדיבור, המקובל בעולם.

עיתונאים ישראליים אחרים ניסו אף הם, מתחילת מילחמת־הלבנון לראיין אי־שים בכירים מהצד השני. כך עשה אהוד יערי כאשר ריאיין בטלוויזיה את ואליד ג'נבלט בארמונו, וכך עשה גם אליעזר שטראוך, אשר ריאיין בביירות את ג'ורג' חבש, מראשי חזית־הסירוב באש"ף. כן עשה אייבי נתן, שנפגש במערב־ביירות עם דובר אש"ף.

גם בין מתנגדיו הפוליטיים הקיצוניים ביותר של אורי אבנרי אין אף אדם סביר אחד המפקפק במניעיו הפטריוטיים, והד־בר צויין לא פעם, גם מעל דוכן הכנסת, על־ידי ראשי השילטון הנוכחי. שר־המיש־פטים הכריז על כך, בשם הממשלה, ביום פרישת אבנרי מהכנסת. אבנרי, חייל קר־בי לשעבר שנפצע קשה במילחמת־העצמ־אות, שכיהן בכנסת בשלוש קאדנציות, פעל מתוך מניעים טהורים לחלוטין.

עם סיום הרצאת הדברים האלה על־ידי זיכרוני לפני גבאי, החליט ממלא מקום היועץ־המישפטי לממשלה לפתוח בחקי־רה מישטרתית בעניין, כדי לברר אם יש מקום להגשת תביעה מישפטית נגד אבנרי.

החלטה זו הוכתבה על־ידי אווירת ה־לינץ', שנפתחה בארץ נגד אבנרי מייד עם היוודע דבר הפגישה, יעוד לפני ש־פורסמו פרטיה, נסיבותיה ותוכנה. למר־בה הצער השתתפו במסע־ההסתה, לצד אנשי השוליים המטורפים של הימין, גם אנשים המתיימרים להשתייך לשמאל, ש־נתנו יד למק־קארתיזם מן הסוג המביש ביותר. עובדה זו צויינה בפירוש על־ידי מ"מ היועץ המישטפי, כ'שנימק באוזני זיכרוני את החלטתו.

פתיחת החקירה נגד אבנרי ההדימה אישים רבים בעולם, והדבר הובלט גם בכלי־התיקשורת העולמיים. הוא פוגע בשמה הטוב של ישראל, כמדינה דמוק־רטית המכבדת את חופש־העיתונות וחו־פש־הביטוי. הוא מערער את יסודות ה־דמוקרטיה הישראלית.

העובדות מוכיחות בעליל שזהו מעשה נקמני, בעל תוכן פוליטי מובהק, אף אחד מן העיתונאים האחרים, שנפגשו עם ראשי אש"ף, כגון כתב ידיעות אחרונות, לא נתבע לחקירה. גם אף אחד מן האישים הפוליטיים האחרים, שנפגשו עם אישים מצמרת אש"ף, לא נתבעו לכך.

בצורה ברורה וחד־משמעית, זוהי פעו־לה שילטונית המכוונת נגד איש אחד: אירי אבנרי.

כך הם אמרו:

„לדבר עם ערפאת!"

אר"אל שרון:

(בראיון למעריב, ביום השישי, 29 בנובמבר 1974:)

„איני מקבל את הגישה שישנם כאלה שאפשר לדבר איתם וישנם כאלה שאי־אפשר לדבר איתם. מי שמוכן לדבר עם הרוצחים והסאדיסטים הסו־ריים, שהם שיא מזעזע של סאדיזם, אינו יכול לדבר עם הפלסטינים ועם ראשי אירגוני־המח־בלים? הבעיה אינה עם מי לדבר, אלא על מה לדבר!"

עזר וייצמן:

(ב־5 בדצמבר 1975, בראיון עיתונאי:)

„אני מאמין שכל הידברות ישירה עם הפלסטי־נים עשוייה לעזור להשגת הסדר כולל באיזור. על כן אני מוכן לקיים שיחות עם כל ערבי המוכן לדבר עם ישראל, כולל ערפאת. לא סאדאת ולא אסד ולא חוסיין לא הכירו במדינת־ישראל, ובכל זאת משוחחים איתם. אין סיבה שלא לדבר עם ערפאת, אף כי מראש בטוח שערפאת לא יקבל את עמדותינו."

החלטת מ"מ היועץ המישפטי לפתוח בחקירה נגד אבנרי, בסעיף שיש בו עוגש של 15 שנות מאסר, הוכתבה על־ידי לחץ פוליטי ומשוללת בסיס חוקי

רבין ידע על פגישות אלה, ומפעם לפ־עם דיווחו לו אבנרי ופלד. בסוף 1976 פירסם שלמה נקדימון בידיעות־אחרונות ידיעות על שיחות אלה, ובעיקבות ידיעה זו הוגשו הצעות שונות לסדר־היום ונע־רך דיון בכנסת. שר־המישפטים צדוק ענה למציעים והסביר כי לא היתה לבעלי־המגעים כוונה לפגוע בביטחון־המדינה, ולפי חוות־דעת של שירותי־הביטחון אין מניעה להמשך המגעים, בתנאי שיתנהלו לפי הכללים שנקבעו.

הפגישות לא נערכו מעולם בסתר, ומפ־